

УДК 631.3

Ю.С. Михневич, Р.О. Качор, А.Д. Довбуш

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВПЛИВ СТИСНЕНОГО КРУЧЕННЯ НА МІЦНІСТЬ ЗВАРНИХ З'ЄДНАНЬ РАМНИХ КОНСТРУКЦІЙ

Yu. S. Mykhnevych, R.O. Kachor, A.D. Dovbush

INFLUENCE OF COMPRESSED TWISTING ON THE STRENGTH OF WELDED JOINTS OF FRAME STRUCTURES

Зварні з'єднання рам передають значну кількість силових факторів. У більшості випадків внутрішні силові фактори стисненого кручення невраховані при розрахунках на міцність зварних вузлів. Визначення достовірного напруженого стану конструктивних систем, а особливо у випадках коли в рамах одночасно використовується закриті та відкриті тонкостінні поперечні перетини, є потреба у визначенні напружень від дії всіх внутрішніх силових факторів. Значну долю напружень складають напруження від дії внутрішніх силових факторів стисненого кручення. Виникнення деформації стисненого кручення відбувається у випадках коли в жорстко закріплених елементах рами діють крутні моменти.

У розкидачах твердих органічних добрив виникнення крутних моментів в поперечинах відбувається протягом всього періоду експлуатації, а саме: при несиметричному навантаженні технологічного матеріалу, при їзді по бездоріжжю, наїзді на груді ґрунту і т.д.

Аналіз напружено-деформівного стану зварного з'єднання проводимо на конкретній рамі розкидача твердих добрив [1].

Візуальний аналіз рамних конструкцій розкидачів твердих добрив показав, що найбільш частіше руйнування зварних з'єднань відбувається у задній частині рами. У даному випадку це з'єднання прямокутної поперечини з несучою балкою розкидача (рис.1).

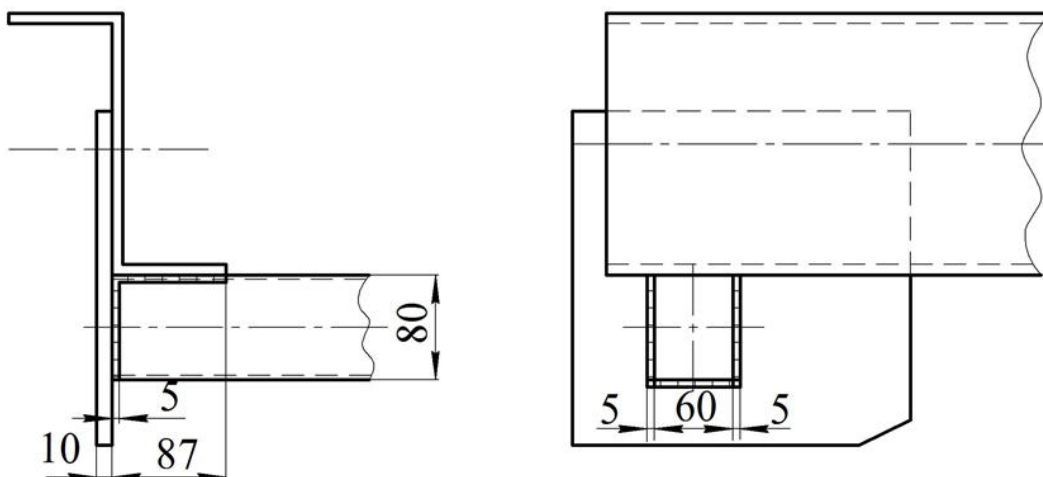
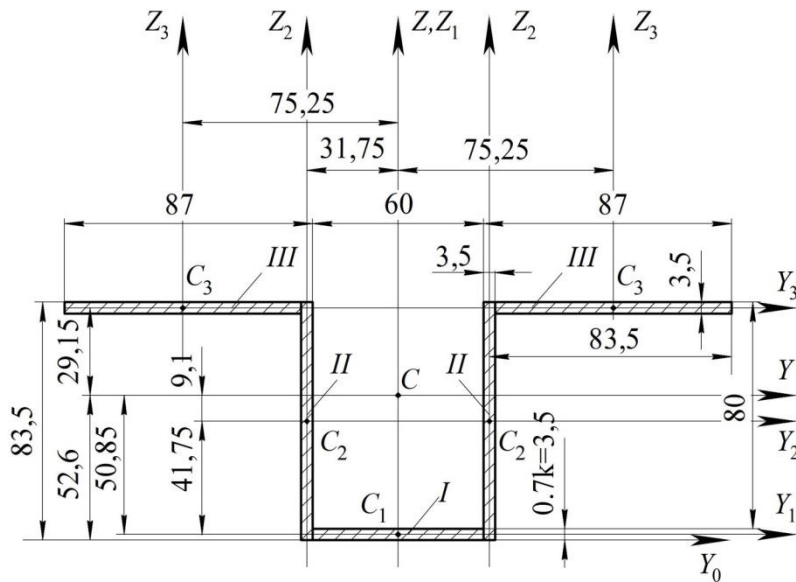

Рисунок 1. Зварне з'єднання поперечини із несучою балкою

Схематизуємо переріз зварного вузла поперечини з несучою балкою, припускаємо, що він знаходиться в одній площині (рис. 2).

Без врахування стисненого кручення У зварному вузлі діють поперечна сила Q та крутний момент K_0 . Напруження визначаємо за формулами [2].

$$\tau_{K_i} = \frac{K_0}{I_p} \rho_i,$$

$$\rho_i = \sqrt{y_i^2 + z_i^2};$$

$$\tau_{Q_i} = \frac{Q \cdot S_Y(z)_i}{b_i \cdot I_Y},$$

Рисунок 2. Схематизація зварного вузла

де ρ_i, y_i, z_i – координати точки для якої визначаємо напружений стан;

$I_Y, I_Z, I_p, S_Y(z)_i$ – геометричні характеристики поперечного перетину з'єднання по бісекторній площині;

Напруження від внутрішніх силових факторів стисненого кручення [3]:

$$\tau_i(B_\omega) = \frac{B_\omega \cdot \omega_i}{I_\omega}, \quad \tau_i(M_\omega) = \frac{M_\omega \cdot S_{\omega_i}}{I_\omega \cdot \delta},$$

де B_ω, M_ω – внутрішні силові фактори стисненого кручення;

$\omega_i, S_{\omega_i}, I_\omega$ – геометричні характеристики стисненого кручення.

Внутрішні силові фактори стисненого кручення визначаємо з рівняння [3]:

$$\theta(s) = \theta_0 + \theta'_0 \cdot \frac{sh(ks)}{k_i} + \frac{B_{\omega 0}}{GI_K} \left[1 - ch(ks) \right] + \frac{K_0}{GI_K} \left[s - \frac{sh(ks)}{k} \right],$$

де $\theta(s=0) = 0, \theta'(s=0) = 0$.

Детальний аналіз напружено-деформівного стану розкрив причину виникнення руйнування у зварному з'єднанні поперечини з несучою балкою. Без урахування динамічних навантажень максимальні дотичні напруження в 1,74 рази перевищує напруження визначені класичним методом.

Література

1. Попович П. В. Уніфікація дослідження напружено-деформованого стану несучих конструктивних систем / Павло Васильович Попович, Микола Ярославович Сташків, Тарас Анатолійович Довбуш // Вісник ТНТУ — Тернопіль : ТНТУ, 2015. — Том 78. — № 2. — С. 153-163. — (Машинобудування; автоматизація виробництва та процеси механічної обробки).
2. Рудицын М.Н. Справочное пособия по сопротивлению материалов [Текст]/. Рудицын М.Н., Артемов П.Я., Любошиц – Минск : "Вышэйшая школа", 1970. – 640 с.
3. Бычков Д.В. Строительная механика стержневых тонкостенных конструкций. – М.: Госстройиздат, 1962. – 472 с.